

Mnenje Odbora regij – Infrastrukture IKT za e-znanost; strategija za raziskave, razvoj in inovacije na področju IKT ter prihodnjih in nastajajočih tehnologij v Evropi

(2010/C 141/05)

ODBOR REGIJ

- spodbuja Evropsko komisijo in države članice, naj sprejmejo vse potrebne ukrepe, ki bodo zagotovili polno in učinkovito sodelovanje lokalnih in regionalnih oblasti pri upravljanju pobud, povezanih z Evropskim raziskovalnim prostorom;
- meni, da imajo lahko projekti na področju IKT na evropski ravni (od raziskav in razvoja do izvedbe) precejšnje družbene in gospodarske koristi za mesta in regije, ki pri teh projektih sodelujejo;
- poziva Komisijo in vlade držav članic, naj aktivno spodbujajo udeležbo lokalnih in regionalnih oblasti v različnih fazah procesov na področju raziskav in razvoja ter uporabo inovacij na področju IKT v javnem sektorju, in sicer z razširjanjem najboljših evropskih praks, svetovanjem in metodološkimi priporočili;
- močno poudarja poseben pomen storitvenega sektorja pri izkoriščanju ugodnosti, ki jih prinašajo IKT, saj so gospodarske panoge, kot so trgovina na drobno in debelo ter finančne in poslovne storitve, med najpomembnejšimi vlagatelji v IKT.

Poročevalec: Liudvikas Žukauskas (LT/EPP), član mestnega sveta okrožja Skuodas

Referenčni dokumenti

COM(2009) 108 konč.

COM(2009) 116 konč.

COM(2009) 184 konč.

I. POLITIČNA PRIPOROČILA

ODBOR REGIJ

1. poudarja, da morajo informacijske in komunikacijske tehnologije (IKT) kot temelj informacijske družbe, ki je odprta vsem, izpolnjevati potrebe vseh državljanov, tudi tistih, ki jim grozi socialna izključenost. Odbor je že večkrat pozval k naložbam v raziskave na lokalni, regionalni, nacionalni in evropski ravni, da bi zagotovili gospodarsko rast in spodbudili ustanavljanje podjetij. Odbor meni, da lahko uporaba IKT na področju inovacij prispeva k premagovanju glavnih socialno-ekonomskih izzivov;

2. spodbuja Evropsko komisijo in države članice, naj sprejmejo vse potrebne ukrepe, ki bodo zagotovili polno in učinkovito sodelovanje lokalnih in regionalnih oblasti pri upravljanju pobud, povezanih z Evropskim raziskovalnim prostorom. Regije so pri raziskavah na področju IKT izjemno pomembne. So namreč ključni akterji pri razvoju regionalnih strategij na področju raziskav in inovacij. Pogosto upravljajo raziskovalne ustanove, saj so na območjih, ki so pod njihovo pristojnostjo, univerze in druge raziskovalne ustanove, hkrati pa spodbujajo inovativno okolje. Poleg tega imajo številne regionalne vlade in uprave zakonodajne pristojnosti in same upravljajo z dodeljenimi proračunskimi sredstvi za raziskave;

3. poudarja, da je spodbujanje e-vključenosti, tj. vključujoče, regionalno in socialno pravične informacijske družbe, ki uporablja IKT za večjo konkurenčnost in boljše javne storitve, opredelil kot ključni cilj v okviru prenovljene lizbonske strategije EU;

4. poudarja, da so lokalne in regionalne oblasti eden glavnih akterjev, ki so jim namenjeni predlogi pobude i2010 za e-vključenost, in so lahko gonilna sila pri njenem izvajanju. E-vključenost na lokalni in regionalni ravni lahko izboljša kakovost življenja ljudi ter spodbuja družbeno in gospodarsko dejavnost, hkrati pa tudi razvoj regionalnih, učinkovitejših in posamezniku prilagojenih javnih storitev in lokalnih podjetij. Zato morajo lokalne in regionalne oblasti delovati kot partnerji pri vključevanju vseh generacij v družbo in v pobude na področju IKT, s tem pa jim omogočiti lažje in prijetnejše življenje. Regije in mesta imajo na voljo več načinov, da te možnosti čim boljše izkoristijo.

Strategija za raziskave, razvoj in inovacije na področju IKT v Evropi: kako do izboljšav? (COM(2009) 116 konč.)

ODBOR REGIJ

5. pozdravlja dejstvo, da to sporočilo države članice in regije priznava kot glavne akterje, ki spodbujajo tesnejše sodelovanje med uporabniki in proizvajalci inovacij na področju IKT v različnih delih vlad in uprav, kar naj bi vodilo do priprave skupnih načrtov potreb javnega sektorja, ki jih lahko pomagajo izpolniti IKT⁽¹⁾. OR je že izrazil svoje stališče⁽²⁾, da bi se morale lokalne in regionalne oblasti vključiti v široko sodelovanje za izboljšanje medobratovalnosti javnih uprav in povečanje učinkovitosti izvajanja javnih storitev;

6. podpira sklep Komisije, da je uspeh prizadevanj za poenostavitev nastajanja trgov inovacij in za doseganje medobratovalnosti ter skupnih standardov odvisen od stalne podpore in sodelovanja nacionalnih, regionalnih in lokalnih oblasti, ta prizadevanja pa je treba dopolniti z ukrepi na regionalni in lokalni ravni⁽³⁾;

7. pozdravlja namen Komisije, da s poenostavitvijo postopkov in zmanjšanjem upravnih bremen poveča zanimanje inovativnih podjetij, predvsem lokalnih MSP, za sodelovanje pri ukrepih na lokalni in nacionalni ravni ter na ravni EU;

8. meni, da imajo lahko projekti na področju IKT na evropski ravni (od raziskav in razvoja do izvedbe) precejšnje družbene in gospodarske koristi za mesta in regije, ki pri teh projektih sodelujejo. OR je že poudaril, da imajo IKT pomembno vlogo pri izvajanju strategije EU za trajnostni razvoj;

9. se zavzema za to, da bi Evropa v celoti izkoristila ves svoj potencial za razvoj storitev na področju IKT v javnem in zasebnem sektorju in da bi bile IKT tako sredstvo za izboljšanje storitev, ki jih zagotavljajo lokalne in regionalne oblasti na področju zdravstvenega varstva, izobraževanja, ustvarjanja delovnih mest, javnega reda, varnosti in socialnih storitev. Javno-zasebno partnerstvo, ki ga EU spodbuja med lokalnimi in regionalnimi oblastmi ter MSP, ki se ukvarjajo z razvojem IKT na področju javnih storitev IKT, je lahko odlična podlaga za razvoj lokalnih sposobnosti in znanja v vsej EU;

⁽¹⁾ COM(2009) 116 konč.

⁽²⁾ CdR 10/2009 fin.

⁽³⁾ COM(2009) 116 konč.

10. poudarja, da imajo lahko lokalne in regionalne oblasti vodilno vlogo pri uporabi IKT za večjo energetsko učinkovitost, regije pa imajo glavno vlogo pri ugotavljanju lokalnih možnosti na področju IKT za izmenjavo najboljših tehnoloških praks, iskanje partnerjev za projekte in dodeljevanje finančnih sredstev;

11. poziva Komisijo in države članice, naj aktivno spodbujajo udeležbo lokalnih in regionalnih oblasti v različnih fazah procesov na področju raziskav in razvoja ter uporabo inovacij na področju IKT v javnem sektorju, in sicer z razširjanjem najboljših evropskih praks, svetovanjem in metodološkimi priporočili;

12. močno poudarja poseben pomen storitvenega sektorja pri izkoriščanju ugodnosti, ki jih prinašajo IKT, saj so gospodarske panoge, kot so trgovina na drobno in debelo ter finančne in poslovne storitve, med najpomembnejšimi vlagatelji v IKT ⁽¹⁾;

13. ugotavlja, da so IKT v preteklem desetletju postale ključna tehnologija, ki lahko preoblikuje gospodarsko in družbeno dejavnost ter tako pripomore k trajnostni rasti in konkurenčnemu razvoju. Vendar pa politični ukrepi za podporo IKT ne bodo sami zagotovili večje gospodarske uspešnosti ⁽²⁾ in jih tudi ni mogoče izvesti brez aktivne podpore in sodelovanja lokalnih in regionalnih oblasti;

14. poudarja, da si morajo socialni partnerji, lokalne in regionalne oblasti ter vlade skupaj prizadevati za vzpostavitev dinamičnega kroga vzajemno delujočih dejavnikov, kot so izpopolnjevanje človeških virov, organizacijske spremembe, IKT in produktivnost, ter za razvoj in učinkovito uporabo IKT. Politični ukrepi, s katerimi naj bi izboljšali osnovno pismenost na področju IKT, povečali sposobnosti za uporabo IKT na visoki ravni, spodbujali vseživljenjsko učenje na področju IKT ter povečali vodstvene sposobnosti in sposobnosti mrežnega povezovanja, ki so potrebne za učinkovito uporabo IKT, so še posebej pomembni ⁽³⁾ in spadajo med glavne pristojnosti lokalnih in regionalnih oblasti;

15. se povsem strinja s tem, da je mobilnost raziskovalcev glavni dejavnik večje učinkovitosti in v večini primerov tudi večje privlačnosti poklicev na področju raziskav IKT, zato poudarja, da:

— je treba v družbi, zlasti med mladimi, spodbujati zanimanje za raziskave in inovacije. Države članice bi morale svoje nacionalne izobraževalne programe prilagoditi tako, da bi se učenci seznanili z zmogljivostmi IKT na področju raziskav in znanosti že v zgodnji fazi šolanja. Lokalne in regionalne oblasti kot raven upravljanja, ki je neposredno odgovorna za organizacijo izobraževanja, bi morale biti sestavni del tega procesa ter združiti lokalno znanje in izkušnje z evropskimi podpornimi ukrepi, ki jih je treba na tem področju še razviti. Komisija pa bi si morala prizadevati za razvoj ustreznega podpornega mehanizma;

16. poudarja, da je treba pritegniti tudi odlične znanstvenike iz neevropskih držav, in zato opozarja tudi na pomen programov mobilnosti EU, kot je program Marie Curie, ter podpornih ukrepov, ki so jih nekatere regije sprejele za spodbujanje vračanja znanstvenikov ⁽⁴⁾;

17. opozarja na sklepe strokovne skupine za Evropski raziskovalni prostor ⁽⁵⁾ o vse večjem pomenu nacionalnih in regionalnih zainteresiranih strani pri razvoju večjih novih evropskih pobud, kot so ERA-NET, Eurostars, Evropski inštitut za tehnologijo (EIT) ali skupne tehnološke pobude in grozdi;

18. predlaga, da vsi akterji, tj. EU, države članice in regije, proučijo vse možne načine za doseg komplementarnosti med obstoječimi politikami in instrumenti sodelovanja ter za uvedbo mehanizmov, ki bodo zagotovili, da bodo obstoječi programi za usklajevanje popolnoma podprli raziskave na področju IKT ⁽⁶⁾. OR tako kot v prejšnjih mnenjih ⁽⁷⁾ ponovno poziva k usklajeni uporabi 7. okvirnega programa za raziskave, strukturnih skladov in programa za konkurenčnost in inovacije, ker je to bistveno za konkurenčnost EU in vzajemno sinergijo med kohezijo, raziskavami, visokošolskim izobraževanjem in politikami na področju inovacij na nacionalni in regionalni ravni;

19. želi poudariti, da usklajevanje glavnih instrumentov EU, kot so 7. okvirni program, strukturni skladi in program za konkurenčnost in inovacije (PKI), ni le politični cilj, ampak tudi izziv v smislu skladnosti politik. Pri programih, ki se izvajajo na več ravneh in v katerih sodeluje večje število zainteresiranih strani, je za zagotavljanje skladnosti politik nujen učinkovit sistem upravljanja na več ravneh ⁽⁸⁾;

⁽¹⁾ The Economic Impact of ICT Measurement, Evidence and Implications. <http://browse.oecdbookshop.org/oecd/pdfs/browseit/9204051E.PDF>

⁽²⁾ The Economic Impact of ICT Measurement, Evidence and Implications. <http://browse.oecdbookshop.org/oecd/pdfs/browseit/9204051E.PDF>

⁽³⁾ The Economic Impact of ICT Measurement, Evidence and Implications. <http://browse.oecdbookshop.org/oecd/pdfs/browseit/9204051E.PDF>

⁽⁴⁾ CdR 83/2007 fin.

⁽⁵⁾ Poročilo strokovne skupine za Evropski raziskovalni prostor: Odpiranje v svet: mednarodno sodelovanje na področju znanosti in tehnologije (*Opening to the world: International Cooperation in Science and Technology*).

⁽⁶⁾ CdR 283/2008 fin.

⁽⁷⁾ CdR 263/2007 fin.

⁽⁸⁾ CdR 263/2007 fin.

20. poudarja, kako pomembno je, da regije čim bolj izkoristijo instrumente za usklajevanje, ki jih ponuja 7. okvirni program. To bi jim omogočilo, da bi si prizadevale za odličnost in evropsko ali mednarodno konkurenčnost svojih sistemov za inovacije in raziskave. To pomeni, da je treba izboljšati mrežno povezovanje na ravni regij med raziskovalnimi inštituti, univerzami, MSP in drugimi ustreznimi akterji, ustanavljati grozde, regionalne tehnološke platforme in središča ter pomagati regionalnim akterjem, da se povežejo s projekti in programi EU na področju raziskav in inovacij, kot so ERA-Net in evropske tehnološke platforme ⁽¹⁾;

21. pozdravlja priložnost, da se bolj prizna vloga lokalnih oblasti pri podpiranju raziskav na področju IKT. Regije in mesta lahko novim proizvodom olajšajo vstop na trg, s predkomercialnimi naročili pa spodbudijo inovacije in raziskave;

22. poudarja, da lahko lokalne in regionalne oblasti spodbujajo povpraševanje po novih rešitvah, ki temeljijo na IKT, in tako ustvarijo nove trge za evropski raziskovalni prostor. Poleg tega lahko regije in mesta usmerjajo svoje naložbe v raziskave in razvoj, da zagotovijo podporo nekaterim zelo obetajočim področjem, in sicer tako, da ta naložbena prizadevanja povežejo s sedanjimi in nastajajočimi lokalnimi gospodarskimi panogami in grozdi, ter s tem pomagajo pri premagovanju gospodarske recesije in odzivanju na pomanjkanje naložb v raziskave in razvoj;

23. poudarja, da na splošno prizadevanja na številnih različnih področjih, kot so izobraževanje, inovacije, raziskave, naložbe in trženje inovativnih rešitev na področju IKT, niso dovolj usklajena. Koncept uporabniku prirojenih inovacij je lahko ključno sredstvo za izboljšave, ki ga uporablja vse več regij in mest po vsej Evropi in ki se je izkazal za glavno gonilo naložb v raziskave in razvoj ter priložnost za vstop novih inovacij na trg. OR zato poziva Evropsko komisijo, naj v sporočilu bolj poudari njegov pomen;

24. poudarja pomen tesne povezave praks na področju raziskav in razvoja ter industrije, zato poziva države članice in Komisijo, naj naredijo vse, da bodo spodbudile hitri prenos rezultatov raziskav v vsakdanjo prakso v poslovnem in javnem sektorju.

Nova obzorja IKT – strategija za raziskovanje na področju prihodnjih in nastajajočih tehnologij v Evropi (COM(2009) 184 konč.)

ODBOR REGIJ

25. poudarja, da bo proces ustvarjanja raziskovalno-inovacijskega potenciala za širjenje novih obzorij IKT uspešen samo z vključevanjem mest in regionalnih oblasti, ki so zaradi svoje fizične bližine glavni katalizatorji znanja in inovacij v Evropi. Raziskave in inovacije so v čedalje večjem številu evropskih regij

na vrhu seznama prednostnih nalog, ki se financirajo z javnimi sredstvi ⁽²⁾;

26. ugotavlja, da regije v okviru svojih raziskovalnih politik s podpornimi programi ter strukturnimi in zakonodajnimi okvirnimi pogoji bistveno prispevajo k evropski dodani vrednosti na področju raziskav in k oblikovanju „živahnega“ Evropskega raziskovalnega prostora ⁽³⁾;

27. poudarja, da se s strateškega vidika še naprej pojavljajo pobude za povezovanje v mreže in grozde, prav tako pa se razvija podpora zanje, da bi ustvarili vrhunski „stičišča“, ki bi povezovala svetovne verige inovacij. Povezave in sodelovanje med regijami v posameznih državah in regijami v različnih državah tako postaja vse pomembnejše ⁽⁴⁾;

28. opozarja na zelo pomembno vlogo mest in regij pri razvoju inovativnega okolja z lokalnimi politikami na področju inovacij, tehnološkimi centri, podjetniškimi inkubatorji, znanstvenimi parki in skladi tveganega kapitala ⁽⁵⁾;

29. pozdravlja strategijo, ki jo je predlagala Komisija za opredelitev in začetek izvajanja dveh ali treh novih vodilnih pobud raziskovanja FET (raziskovanje prihodnjih in nastajajočih tehnologij), ki bi prizadevanja širše večdisciplinarne raziskovalne skupnosti usmerile k doseganju revolucionarnih prebojev na novih področjih IKT;

30. priznava, da lahko skupno načrtovanje, če je dobro strukturirano in vodeno, postane mehanizem, ki bo vsaj tako pomemben za spodbujanje raziskovanja FET kot okvirni program EU. Da bi lahko povsem izkoristili to možnost, OR ponovno poudarja vse večjo potrebo po boljšem usklajevanju javnega in zasebnega financiranja raziskav ⁽⁶⁾;

31. poudarja, da bi morale EU in države članice proučiti vse možnosti za optimiziranje in spodbujanje sinergij med številnimi obstoječimi nadnacionalnimi političnimi instrumenti in mehanizmi za sodelovanje, ki bi jih prilagodili v skladu z Evropskim raziskovalnim prostorom ⁽⁷⁾;

32. poudarja, da so pobude ERA-Net za usklajevanje regionalnih in evropskih raziskovalnih programov pokazale dobre rezultate in da jih je treba še naprej razvijati ⁽⁸⁾; uspeh pobud ERA-Net je povezan z udeležbo širokega kroga zainteresiranih strani, tudi lokalnih in regionalnih oblasti;

⁽²⁾ CdR 263/2007 fin.

⁽³⁾ CdR 83/2007 fin.

⁽⁴⁾ OECD Science, Technology and Industry Outlook 2008 – Highlights.

⁽⁵⁾ CdR 83/2007 fin.

⁽⁶⁾ CdR 83/2007 fin.

⁽⁷⁾ Poročilo strokovne skupine za Evropski raziskovalni prostor: Optimizacija raziskovalnih programov in prednostnih nalog, glej prilogo.

⁽⁸⁾ CdR 83/2007 fin.

⁽¹⁾ CdR 263/2007 fin.

33. poziva k nadaljnjim prizadevanjem za večjo odprtost in preglednost evropskih tehnoloških platform, da se poleg sodelovanja predstavnikov iz gospodarstva in raziskovalnih skupnosti zagotovi sodelovanje tudi drugih zainteresiranih strani, kot so lokalne in regionalne oblasti, organizacije civilne družbe in MSP ⁽¹⁾.

Infrastrukture IKT za e-znanost (COM(2009) 108 konč.)

ODBOR REGIJ

34. meni, da imajo regije in lokalne skupnosti odločilno vlogo v Evropskem raziskovalnem prostoru (ERP), saj zastopajo lokalne interese, to politiko približujejo državljanom in so bolj seznanjene z vsakdanjimi težavami zainteresiranih strani. Zato zagovarja stališče, da morajo imeti regije strateško vlogo pri pobudah za okrepitev in razširitev ERP, zlasti pa pri tistih pobudah, ki so povezane z ustanavljanjem stabilnih raziskovalnih ustanov v inovativnem okolju in s sodelovanjem na področju raziskav ⁽²⁾;

35. ponovno predlaga Komisiji in državam članicam, naj pomagajo regionalnim in lokalnim oblastem pri dostopu do sodobne raziskovalne infrastrukture, njeni gradnji in uporabi:

- regionalne in lokalne oblasti morajo imeti pomembnejšo vlogo pri pripravi načrta za Evropski strateški forum za raziskovalno infrastrukturo (ESFRI) ⁽³⁾, in sicer predvsem pri prednostnem razvrščanju 35 najpomembnejših projektov evropskega interesa, ki so že odobreni;
- upoštevati je treba pomen regionalnih in lokalnih oblasti ter njihov vpliv v evropski raziskovalni infrastrukturi;
- zagotoviti je treba, da bodo lokalne in regionalne oblasti resnično vključene v učinkovito upravljanje evropske raziskovalne infrastrukture ⁽⁴⁾;

36. poudarja pomen regionalnih in lokalnih oblasti pri spodbujanju skupnih raziskovalnih programov, tudi tistih, v

katerih sodelujejo tretje države, saj so lokalne in regionalne oblasti bolj seznanjene s posebnimi lokalnimi razmerami na področju znanosti, tehnologije in gospodarstva in s tem s potrebami po sodelovanju na strateških področjih ⁽⁵⁾;

37. meni, da bo izvajanje in financiranje evropskega načrta – ki trenutno vsebuje 35 ključnih projektov, ki so v interesu Evrope in ki naj bi jih razvili v naslednjih 10–20 letih ⁽⁶⁾ – pomemben mejnik pri oblikovanju Evropskega raziskovalnega prostora;

38. ponovno opozarja, da mora imeti merilo odličnosti glavno vlogo pri izvajanju evropskega načrta, nove države članice pa spodbuja, naj tesneje sodelujejo pri tej pobudi ⁽⁷⁾.

39. strinja se s priporočili strokovne skupine za Evropski raziskovalni prostor ⁽⁸⁾, naj Evropski strateški forum za raziskovalne infrastrukture (ESFRI) še naprej izboljšuje svojo metodologijo ocenjevanja obsežnih vseevropskih raziskovalnih infrastruktur, predvsem je treba izboljšati preglednost postopkov in sodelovanje zainteresiranih skupin;

40. poudarja, da morajo biti lokalne in regionalne oblasti povsem vključene v izvajanje in pregled načrta za ESFRI, predvsem pri nujnem prednostnem razvrščanju projektov in usklajevanju načrta za ESFRI s podobnimi dejavnostmi na nacionalni/regionalni ravni, ki združujejo tako fizično kot virtualno infrastrukturo;

41. poudarja, da mora čim širša javnost dobiti informacije o možnostih, ki jih ponuja e-znanost, vključno z ustvarjanjem in spodbujanjem uporabe javnih podatkovnih baz o najboljših praksah na področju e-znanosti, o primerih in uspešnih rešitvah, ki so na voljo, hkrati pa je treba zagotoviti tudi ustrezne informacije v vseh uradnih jezikih EU.

V Bruslju, 3. decembra 2009

*Predsednik
Odbora regij*

Luc VAN DEN BRANDE

⁽¹⁾ Evropska komisija, marec 2007: Tretje statusno poročilo o evropskih tehnoloških platformah, poglavje 4.1.

⁽²⁾ CdR 283/2008 fin.

⁽³⁾ Evropski strateški forum za raziskovalno infrastrukturo, <http://cordis.europa.eu/esfri/home.html>

⁽⁴⁾ CdR 283/2008 fin.

⁽⁵⁾ CdR 283/2008 fin.

⁽⁶⁾ <http://www.riportal.eu>

⁽⁷⁾ CdR 263/2007 fin; CdR 83/2007 fin.

⁽⁸⁾ Poročilo strokovne skupine za Evropski raziskovalni prostor (ERP): Razvijanje najboljših raziskovalnih infrastruktur za ERP na svetu.